

CW 3.1 paragraaf

Beleidskeuzes uitgelegd <i>Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)</i>	
Doel(en)	Afschaffen IOAOW Het kabinet heeft besloten om de bijzondere minimumloonsverhoging uit het coalitieakkoord geheel door te voeren per 1 januari 2023. Het kabinet is van mening dat met het stijgen van de AOW-uitkering de noodzaak tot een aanvullende Inkomensondersteuning AOW (IOAOW, extra kop bovenop de AOW-uitkering) vervalt. De IOAOW wordt daarom eerst verlaagd, en vervolgens afgeschaft. Aanpassing WKB: Met de aanpassingen wordt beoogd de inkomens van gezinnen met kinderen extra te ondersteunen. Specifiek wordt beoogd die huishoudens met kinderen te ondersteunen die een verhoogd risico hebben op armoede. Dit betreft alleenstaande ouders en gezinnen met drie of meer kinderen.
Beleidsinstrument(en)	Afschaffen IOAOW Met het voorliggende wetsvoorstel wordt de IOAOW afgeschaft. Aanpassing WKB: Om bovengenoemd doel te bereiken, wordt het kindgebonden budget verhoogd. Allereerst stelt de regering voor het maximumbedrag vanaf het derde kind en verder, te verhogen zodat dit maximumbedrag in 2023 op gelijke hoogte komt met het maximumbedrag voor het tweede kind. Ten tweede stelt de regering voor alle kindbedragen evenredig te verhogen met € 356,-. Ten derde wordt de alleenstaande-ouderkop tijdelijk verhoogd met € 356,-. Het kabinet kiest er niet voor ook de leeftijdgebonden maximumbedragen te verhogen maar richt zich specifiek op huishoudens met een verhoogd armoederisico. Na 2023 wordt de verhoging stapsgewijs afgebouwd. Het gelijktrekken van het 3^e kindbedrag en verder met het 2^e kindbedrag en een deel van de algehele verhoging van bedragen blijft ook na 2028 gehandhaafd.
Financiële gevolgen voor het Rijk	Afschaffen IOAOW Het afschaffen van de IOAOW zorgt voor een besparing op de uitgaven van circa € 205 miljoen in 2025. Deze besparing loopt iets op richting einde van de begotingshorizon. Aanpassing WKB: De kosten van de verhoging van de maximumbedragen in het kindgebonden budget en het verhogen van de alleenstaande-ouderkop met ingang van 1 januari 2023 bedragen naar verwachting in totaal € 1.895 miljoen cumulatief tot en met 2028. Deze kosten zijn vrijwel geheel programmagelden kindgebonden budget. Daarnaast is rekening gehouden met mogelijke uitvoerings- en handavingskosten bij Toeslagen en de SVB. De meeste uitgaven vinden in 2023 plaats (circa € 730 miljoen), daarna worden de uitgaven stapsgewijs teruggebracht. In 2028 en verder bedraagt de intensivering structureel € 100 miljoen.
Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Afschaffen IOAOW Burgers ondervinden een positief inkomenseffect door de bijzondere minimumloonsverhoging per 1 januari 2023 en koppeling aan de AOW. Omdat daarmee de noodzaak tot de IOAOW verdwijnt, wordt de IOAOW eerst verlaagd tot € 5 per maand, en vervolgens per 2025 afgeschaft. Aanpassing WKB: Met de verhoging van het kindgebonden budget ontvangen huishoudens met kinderen, mits zij voldoen aan de voorwaarden, een hoger toeslagbedrag. Door het verhogen van de toeslag wordt daarnaast de doelgroep van het kindgebonden budget vergroot. Naar

	verwachting zullen in 2023 circa 90.000 extra huishoudens recht krijgen op kindgebonden budget. Indien burgers reeds gebruikmaken van een andere toeslag, ontvangen zij automatisch dit bedrag aan kindgebonden budget. Indien burgers (nog) geen gebruikmaken van een andere toeslag, zullen zij kindgebonden budget moeten aanvragen.
Nagestreefde doeltreffendheid	Afschaffen IOAOW: Afschaffen van een niet langer geachte regeling is doeltreffend en doelmatig WKB: Met het toekennen van kindgebonden budget ontvangen ouders een inkomensafhankelijke financiële tegemoetkoming in de kosten van kinderen. Het totale bedrag aan kindgebonden budget dat een huishouden ontvangt, hangt af van het aantal en de leeftijd van de kinderen, het huishoudtype, de hoogte van het inkomen en het eventueel aanwezig vermogen. Het maximumbedrag voor het eerste kind is het hoogst. Vanaf het tweede kind neemt het maximumbedrag per extra kind af. Vanaf drie kinderen en meer ontvangen ouders voor elke extra kind een gelijk, maar lager maximumbedrag dan voor het tweede kind. Uit de doorlichting van artikel 10 van de SZW-begroting Tegemoetkoming ouders¹ en de analyse naar de kostendekkendheid en armoederisico² is gebleken dat grotere gezinnen vaker in armoede verkeren dan huishoudens met minder kinderen. Het CPB/SCP stelde in het rapport Kansrijk Armoedebeleid³ dat het verder ophogen van kindbedragen bijdraagt aan de bestrijding van armoede. Zodoende draagt de voorgestelde maatregel naast het positieve inkomenseffect bij alle gezinnen bij aan het bestrijden van armoede.
Nagestreefde doelmatigheid	IOAOW: In de beleidsdoorlichting van artikel 8 "Ouderdomsvoorzieningen" van de SZW-begroting⁴ is de doeltreffendheid de doelmatigheid van de IOAOW onderzocht. De beleidsdoorlichting concludeert dat de hoogte van de AOW boven het sociaal minimum ligt. Voor zover het doel van de AOW is dat armoede wordt voorkomen, kan in algemene zin gesteld worden dat dit doel ook met minder middelen bereikt zou kunnen worden door bijvoorbeeld de AOW te verlagen of IOAOW af te schaffen. Het doel van de AOW is echter breder, namelijk het bieden van een basisvoorziening. Als basisvoorziening kan het niveau van de AOW hoger liggen dan het sociaal minimum. Er is echter geen norm gesteld voor het niveau waarop de basisvoorziening zou moeten liggen en of en hoeveel deze het sociaal minimum mag overstijgen. Daarom kan de vraag of het beleid doelmatiger vormgegeven kan worden niet eenduidig worden beantwoord. WKB: Alle huishoudens die kindgebonden budget ontvangen, profiteren van deze maatregel doordat zij een hoger bedrag ontvangen. Dit betreft gezinnen met lagere en middeninkomens met minderjarige kinderen. Grotere gezinnen en alleenstaande ouders ontvangen daarnaast een extra verhoging omdat bij deze gezinnen het risico op armoede hoger is. Omdat het kindgebonden budget inkomensafhankelijk is, komen de middelen terecht bij de huishoudens die dit het hardst nodig hebben. Dit draagt bij aan een doelmatige besteding van middelen
Evaluatieparagraaf	Afschaffen IOAOW

¹ Kamerstukken II, 2019/20, 30 982, nr. 46.

² Kamerstukken II, 2019/20, 30 982 nr. 52.

³ Kansrijk armoedebeleid van het Centraal Planbureau en het Sociaal en Cultureel Planbureau (juni 2020).

⁴ Kamerstukken II, 2019/20, 30 982 nr. 54

	De IOAOW maakt onderdeel uit van artikel 8 “Ouderdomsvoorzieningen” van de begroting van SZW. Het beleid op het gebied van ouderdomsvoorzieningen wordt conform de Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek⁵ periodiek geëvalueerd. De laatste beleidsdoorlichting heeft plaatsgevonden in 2019. Het afschaffen van de IOAOW zal onderdeel uitmaken van de volgende evaluatie. Daarbij zal ook de vraag naar de doeltreffendheid en doelmatigheid aan de orde komen WKB: Het beleid gericht op de tegemoetkoming van ouders wordt periodiek geëvalueerd. De laatste evaluatie vond plaats in 2018. De verhoging van de bedragen vanaf het tweede kind zal onderdeel uitmaken van een volgende evaluatie. Daarbij zal de vraag naar de doeltreffendheid en doelmatigheid aan de orde komen.

---

⁵ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0040754/2018-03-27>